

ගොවිත් සඳහා කෘෂිකාර්මික දැනුම හා තොරතුරු ලබා ගැනීමේ විවිධ මාර්ග

මානව සමාජ පද්ධතියේ ප්‍රගමනය උදෙසා “සන්නිවේදනය” අත්‍යවශ්‍ය අංගයක් බවට පත්ව තිබේ. මානව ඉතිහාසයේ ආරම්භයේ සිට ම විවිධ වූ අවස්ථාවන් පසුකරමින් වර්තමානයේ විශාල කාර්යභාරයක් සන්නිවේදනය විසින් ඉටු කරනු ලබයි. මිනිසාගේ පැවැත්මට අවශ්‍ය වන්නා වූ අදහස් හුවමාරුව හා මිනිස් ක්‍රියාවලීන් අතර අන්තර් සම්බන්ධතාවය, සන්නිවේදනය, ලෙස සරලව අර්ථකතනය කළ හැකිය. අභිනය, භාෂණය හා ලේඛනය ඔස්සේ පරිණාමය වූ සන්නිවේදනය වර්තමානය වන විට ‘තොරතුරු සන්නිවේදනය’ ලෙසින් සිපිටල පරම්පරාව ද පසු කරමින් සිටියි.

වර්තමානයේ සංවර්ධන ක්‍රියාවලිය තුළ තොරතුරු සන්නිවේදනයට හිමි වන්නේ අතිවිශිෂ්ට ස්ථානයකි. ආර්ථික වර්ධනය මෙන් ම මානව සංවර්ධනය යන ප්‍රධාන අංශයන් කරා ළඟා වීමට තොරතුරු සන්නිවේදනය අත්‍යවශ්‍ය සාධකයක් ව පවතී.

රටක ආර්ථික වර්ධනය හා මානව සංවර්ධනය ළඟා කර ගැනීමේ ක්‍රියාවලියේ දී, ඒ ඒ සමාජ ස්ථරයන් විසින් යොදා ගන්නා සන්නිවේදන ප්‍රවේශයන් විවිධ වේ. ශ්‍රී ලංකාව සම්බන්ධයෙන් සැලකූ විට එහි ආර්ථිකය අතීතයේ සිට ම යැපුම් කෘෂිකාර්මික ආර්ථික රටාවක් අනුගමනය කළ අතර වර්තමානය වන විට ඉන් මිදී වාණිජ ඉලක්කයන් සහිත කර්මාන්තයක් බවට එය පත් ව තිබේ. එබැවින්, කෘෂිකර්මාන්තය අරභයා ආර්ථික වර්ධනයක් පවත්වා ගැනීම අත්‍යවශ්‍ය සාධකයක් වනවා සේම එහි නියුතු හා කෘෂිකර්මාන්තය ආශ්‍රිත ජනතාවගේ සමාජ සුඛ සාධනය ඉහළ නැංවීම තුළින් ගුණාත්මක මානව සංවර්ධනයක් ද ඇති කළ යුතු වේ. ඒ සඳහා කෘෂිකාර්මික අංශයේ තිරසාර සංවර්ධනයක් අපේක්ෂා කිරීම අනිවාර්ය කරුණක් වේ.

ඉහත සඳහන් ප්‍රධාන සාධක ද්විත්වය ම සම්බන්ධයෙන් තොරතුරු සන්නිවේදනය මගින් ඉටු කරනු ලබන මෙහෙවර අතිමහත් ය. කෘෂිකාර්මික කටයුතු සැලකීමේ දී, බිම් සැකැස්මේ සිට අස්වනු අලෙවි කිරීම දක්වා වන සෑම කටයුත්තක් කෙරෙහි ම තොරතුරු සන්නිවේදනය සෘජු ලෙස මැදිහත් වේ. තිරසාර වූ කෘෂි ආර්ථික ක්‍රියාවලියක් අපේක්ෂාවෙන්

කෘෂිකර්මාන්තය තුළ තොරතුරු සන්නිවේදනය යොදා ගනු ලබන ආකාරය, එහි දී භාවිතා කරනු ලබන තොරතුරු සන්නිවේදන උපක්‍රම හා මාධ්‍යයන් සහ ඒ ඒ සන්නිවේදන ප්‍රවේශයන් පිළිබඳව සාකච්ඡා කිරීමට මෙම ලිපියේ අරමුණ වේ.

කෘෂිකාර්මික තොරතුරු සන්නිවේදනය

කෘෂිකර්මය සම්බන්ධ නව දැනුම ගොවියා වෙත ලබා දීමත්, කාලගුණික දත්ත හා වෙළඳපොළ තොරතුරු පිළිබඳව ඔවුන් දැනුවත් කිරීමත්, ගොවි අවශ්‍යතා පිළිබඳව අදාළ පාර්ශවයන් වෙත තොරතුරු ලබා දීමත්, කෘෂිකර්මය සම්බන්ධ වූ අග්‍ර - පහත් හා රෙගුලාසි ක්‍රියාවේ යෙදවීමත් යන කරුණු සඳහා තොරතුරු සන්නිවේදනය කෘෂිකාර්මික ක්ෂේත්‍රය තුළ තීරණාත්මක සාධකයක් වී තිබේ. නව කෘෂිකාර්මික දැනුම හා තාක්ෂණය පර්යේෂණ මට්ටමේ සිට ගොවිත්ගේ ක්ෂේත්‍ර මට්ටම දක්වා ලබා දීම අරමුණු කොට ගත් ක්‍රියාවලිය වෙනම විෂයයක් (කෘෂි ව්‍යාප්තිය) ලෙසින් විකාශනය වුවක් වන අතර එහි දී කෘෂිකාර්මික තොරතුරු සන්නිවේදනය වඩාත් ඵලදායී ලෙස යොදා ගැනේ.

කෘෂිකාර්මික තොරතුරු සන්නිවේදනය සඳහා ස්ථාපිත වූ සන්නිවේදන ක්‍රමෝපායයන් රාශියක් දැකිය හැකිය. මෙම සන්නිවේදන ක්‍රමෝපායයන් සියලුම ප්‍රධාන අංශ දෙකක් යටතේ වර්ග කළ හැකිය. එනම්, නවීන තොරතුරු සන්නිවේදන ක්‍රමය හා සාම්ප්‍රදායික තොරතුරු සන්නිවේදන ක්‍රමය යනුවෙන් දෙකකර වේ. වර්තමානයේ දුරවලව පවතින ග්‍රාමීය කෘෂිකාර්මික ව්‍යාප්ති සේවය කාර්යක්ෂම කිරීම සඳහා විවිධාකාරයෙන් මෙම සන්නිවේදන ක්‍රමෝපායයන් භාවිතා කරනු ලබයි.

නවීන තොරතුරු සන්නිවේදන ක්‍රමෝපායයන්

නවීන තොරතුරු සන්නිවේදන ක්‍රමෝපායයන් ලෙස පරිගණකය, අන්තර්ජාලය, ජංගම දුරකථන වැනි නවීන තොරතුරු සන්නිවේදන උපකරණ භාවිතා කරනු ලබයි. වර්තමානයේ කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුව විසින් නවීන තොරතුරු සන්නිවේදන තාක්ෂණය භාවිතා කරමින්, ගොවිත් වෙත තොරතුරු හා දැනුම ලබා දීමේ වැඩසටහන් රාශියක් දිවයින පුරා ක්‍රියාත්මක කර

ඇත. ශ්‍රී ලංකාවේ ගොවිජන සේවා මධ්‍යස්ථාන 55ක සයිබර් කෘෂිකාර්මික ව්‍යාප්ති සේවා මධ්‍යස්ථාන ස්ථාපිත කොට ඇති අතර එම මධ්‍යස්ථාන හරහා ගොවීන්ට අවශ්‍ය දැනුම හා තොරතුරු ලබා ගැනීමේ හැකියාව පවතී. එහි දී සිදු වන්නේ කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුවේ ශ්‍රවණ - දෘශ්‍ය ඒකකය මගින් එම ව්‍යාප්ති ඒකකය වෙත විවිධ වගා ක්‍රම හා වගාවන් පිළිබඳ තොරතුරු ඇතුළත් සී.ඩී. තැටි ලබා දීම හරහා ගොවීන් දැනුවත් කිරීම යි. එම ඒකක හරා කෘෂිකර්ම උපදේශක මහතා ගොවීන්ට ඒ සඳහා මග පෙන්වීමේ කාර්යය සිදු කරනු ලබයි. ඊට අමතරව, පරිගණකය හා සී.ඩී. භාවිතා කරමින් පුහුණු වැඩසටහන් පැවැත්වීම හරහා ක්ෂේත්‍රයේ ගොවීන් සඳහා දැනුම ලබා දීම ද සිදු කෙරේ.

ඊට අමතර ව, 2006 වර්ෂයේ දී ගොවි සහන සරණ සේවාව (1920) නමින් ඒකකයක් කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුවේ ශ්‍රවණ - දෘශ්‍ය මධ්‍යස්ථානයේ ස්ථාපිත කොට ඇත. ගොවීන්ට මෙන් ම කෘෂිකර්මාන්තය කෙරෙහි උනන්දුවන සෑම කෙනෙකුට ම මෙම සේවය හරහා 1920 දුරකථන අංකය ඔස්සේ තොම්ලේ තොරතුරු ලබා ගත හැකි අතර පෙ.ව. 8.30 සිට ප.ව. 4.30 දක්වා මෙම සේවය ලබා ගැනීමේ හැකියාව පවතී.

කෘෂි තාක්ෂණික උද්‍යාන නමින් 2005 වර්ෂයේ දී හත්තෝරුව කෘෂිකර්ම සංකීර්ණයේ පිහිටුවා ඇති උද්‍යාන හරහා ගොවි ජනතාවට අවශ්‍ය තොරතුරු හා දැනුම ලබා ගැනීමේ හැකියාව පවතී. 2007 වර්ෂයේ දී හම්බන්තොට දිස්ත්‍රික්කයේ ද මෙවැනි කෘෂි තාක්ෂණික උද්‍යානයක් ස්ථාපිත කොට ඇත. කෘෂිකර්මයට අදාළ ග්‍රන්ථ හා ප්‍රකාශන මිල දී ගැනීමේ කුටියක්, බීජ හා රෝපණ ද්‍රව්‍ය මිල දී ගැනීමේ කුටියක්, බීජ හා රෝපණ ද්‍රව්‍ය මිලට ගැනීමේ මධ්‍යස්ථානයක් හා කෘෂි තොරතුරු ඒකකයක් මෙහි පිහිටුවා තිබේ.

මෙයට අමතරව පෞද්ගලික අංශය විසින් ද කෘෂිකර්මාන්තය සම්බන්ධයෙන් වූ නව දැනුම, අලෙවි තොරතුරු හා බැංකු කටයුතු පිළිබඳ ගොවීන්ට තොරතුරු ලබා ගැනීමේ හැකියාව ඇති කිරීමට අදාළ තොරතුරු සන්නිවේදන භාවිතාවන් සකස් කොට ඇත.

සම්ප්‍රදායික තොරතුරු සන්නිවේදන ක්‍රමෝපායයන්

ගොවි ජනතාව වෙත නව දැනුම හා තොරතුරු සන්නිවේදනය කිරීමේ දී සාම්ප්‍රදායික තොරතුරු සන්නිවේදන ක්‍රමයක් ලෙසින් රූපවාහිනිය, ගුවන්විදුලිය, වැනි විද්‍යුත් මාධ්‍යයන් මෙන් ම පුවත්පත්, සඟරා වාර ප්‍රකාශන වැනි මුද්‍රිත මාධ්‍යයන් ද විශේෂ වේ.

පුවත්පත්, සඟරා හා වාර ප්‍රකාශන හරහා දැනුම ලබාදීම

කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුව විසින් සම්පාදනය කෙරෙන "ගොවිකම් සඟරාව" එළවළු වගාව, පුවත් හඳුනා හා විවිධ පත්‍රිකා ගොවීන්ට තොරතුරු ලබා ගැනීම සඳහා වූ මුද්‍රිත මාධ්‍යයන් වේ. ඊට අමතරව දිනපතා සහ සතිපතා පුවත්පත් හි කෘෂිකාර්මික අතිරේකයන් හි විවිධ බෝග පිළිබඳ තොරතුරු හා දැනුම ඇතුළත් ලිපි ඇතුළත් වේ. ඒ ඒ ක්ෂේත්‍රයන්ට අදාළ පර්යේෂකයන් විද්වතුන් විසින් මෙම ලිපි සම්පාදනය කරන අතර කාලීනව වැදගත් වන සියලු තොරතුරු මේ හරහා ගොවීන්ට ලබා ගැනීමේ හැකියාව පවතී.

රූපවාහිනී සහ ගුවන්විදුලි කෘෂිකාර්මික වැඩසටහන් හරහා දැනුම ලබාදීම

රූපවාහිනිය සහ ගුවන්විදුලිය වර්තමානයේ කෘෂිකාර්මික සන්නිවේදනය සඳහා වූ ගොවීන්ට සමීප මාධ්‍යයන් වන අතර එහි ජාතික නාලිකාවන් හරහා කෘෂිකාර්මික වැඩසටහන් රාශියක් සම්පාදනය කොට ඇත. දැනට රූපවාහිනී මාධ්‍යයේ ජාතික රූපවාහිනී නාලිකාව කෘෂිකාර්මික වැඩසටහන් ප්‍රචාරය කිරීමේ දී වැඩි වැදගත්කමක් උසුලන අතර ගුවන් විදුලි සංස්ථාවේ නාලිකාවන් කිහිපයක් ම කෘෂිකාර්මික වැඩසටහන් ප්‍රචාරය කිරීම සිදු කරන බව පෙනී යයි. පහත දැක්වෙන්නේ ජාතික රූපවාහිනී සේවයේ සහ ගුවන් විදුලි සේවාවන් හි ප්‍රචාරය වන කෘෂිකාර්මික වැඩසටහන් පිළිබඳ තොරතුරු වේ.

ජාතික රූපවාහිනිය හරහා විකාශනය වන කෘෂිකාර්මික වැඩසටහන්

ගොවීන් අරමුණු කොට ගත් කෘෂිකාර්මික වැඩසටහන් 04ක් ජාතික රූපවාහිනිය හරහා විකාශනය වේ.

1. මිහිකත දිනුවෝ - සිකුරාදා
ප.ව. 6.45 - 7.00
2. ඊවිදින අරුණාලේ - ඉරිදා
පෙ.ව. 7.20 - 8.00
3. ගොවි බිමට අරුනළු - ඉරිදා
ප.ව. 6.25 - 6.40
4. සැගවුණු කහවනු - සිකුරාදා
ප.ව. 6.00 - 6.15

“මිහිකත දිනුවෝ” සහ “ගොවි බිමට අරුනළු” කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුවෙන් නිෂ්පාදනය කෙරෙන වැඩිසටහන් වූ අතර “රිච්ඳින අරුණාලේ” රූපවාහිනී සංස්ථාවේ ම නිෂ්පාදනයකි. “සැගවුණු කහවතු” අපනයන කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුවේ නිෂ්පාදනයක් වේ. සමස්ත ගොවි ජනතාව ඉලක්ක කොටගනිමින් මෙම වැඩිසටහන් සම්පාදනය කෙරී ඇති අතර තාක්ෂණික දැනුම හා තොරතුරු ලබා දීමත්, ගොවියා දැනුවත් කිරීමත්, උපදේශනය හා ආදර්ශන මගින් කෘෂිකර්මාන්තය කෙරෙහි ගොවියා පෙළඹවීම හා උනන්දුව ඇති කිරීමත් මෙම වැඩිසටහන් හි මූලික අරමුණු වී තිබේ.

ගුවන් විදුලි සංස්ථාවේ සිංහල සේවාවන් හරහා ප්‍රචාරය වන කෘෂිකාර්මික වැඩිසටහන්

ගුවන් විදුලි සංස්ථාවේ සිංහල සේවාවන් හි ප්‍රධාන අංශ 03ක් ඇත. එනම්, ප්‍රධාන සේවාවන්, ප්‍රාදේශීය සේවාවන් සහ ප්‍රජා ගුවන්විදුලි සේවාවන් යනුවෙනි. ගුවන් විදුලි සංස්ථාවේ ප්‍රධාන සේවාවන් ලෙස ස්වදේශීය සේවය, වෙළෙඳ සේවය සහ සිටි එල්.එම්. සේවය හඳුනාගත හැකි ය. ප්‍රාදේශීය සේවාවන් ලෙස රජරට සේවය, රුහුණු සේවය, කඳුරට සේවය සහ වයඹ එල්.එම්. සේවය පවතින අතර කොත්මලේ ප්‍රජා ගුවන්විදුලි සේවය ගිරාදුරුකෝට්ටේ සහ උළුව ප්‍රජා ගුවන් විදුලි සේවය යනුවෙන් ප්‍රජා ගුවන් විදුලි සේවාවන් ද ඇත.

ඉහත කී සියලු සේවාවන් හරහා ගොවීන් අරමුණු කොටගත් කෘෂිකාර්මික වැඩිසටහන් ප්‍රචාරය වන අතර, ප්‍රධාන සේවාවන් හා ප්‍රාදේශීය සේවාවන් එකාබද්ධව විකාශනය කෙරෙන වැඩිසටහන් ද ඇත. කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුව, පළාත් කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුව, මහවැලි අධිකාරිය, අපනයන කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුව යනා දී ආයතන මෙම වැඩිසටහන් සඳහා අනුග්‍රාහක දායකත්වය මෙන් ම නිෂ්පාදන දායකත්වය ද සපයනු ලබයි.

2007 වර්ෂයේ මහින්ද විත්තන සංවර්ධන සංකල්පය යටතේ “අපි වචන-රට තගමු” වැඩිසටහන හා සමගාමී ව එහි අපේක්ෂිත අරමුණු ඉටු කරගැනීම සඳහා ස්වදේශීය සේවය හරහා “මහ ගෙදරින්-ගොවි ගෙදරට” යනුවෙන් කෘෂිකාර්මික වැඩිසටහන් මාලාවක් තුළ පැයක ගුවන් (පෙ.ව. 6.30-7.30) කාලයක් ප්‍රචාරය වේ. මෙය සඳුදා සහ අගහරුවාදා හැර සතියේ ඉතිරි

දින පහේ ම ප්‍රචාරය වන අතර එය “සන්ධ්‍යා සේවය” නමින් ද හඳුන්වනු ලබයි.

මෙම සන්ධ්‍යා සේවය හරහා පරිසර හිතකාමී වගා පිළිවෙත් පිළිබඳවත්, පැරණි කෙම් ක්‍රම පිළිබඳ නව ගොවීන් දැනුවත් කිරීම, ව්‍යාපාරික කෘෂිකර්මය, දේශීය ආහාර හා පෝෂණය, කාලීන කෘෂි පුවත්, කෘෂිකාර්මික ගැටලු යනාදිය පිළිබඳ වැඩිසටහන් රාශියක් විකාශනය වේ. (සල පාලිය, අස්වැන්න, සෙයිලම, කඳුමල්ල සාර්ගුම්, විදානේ මාමා, දැයේ උරුමය).

ප්‍රදේශීය සේවාවන් හි විකාශනය වන්නේ අදාළ ප්‍රදේශයට අවේණිකව ගොවීන් දැනුවත් කිරීමේ වැඩිසටහන් වේ (ගෙවත්ත, රුහුණු ගෙවත්ත, රුහුණු බිමයි - ගොවි දැනයි, ගොවි බිම, වයඹ ගෙවත්ත, අස්වැන්න).

ප්‍රජා ගුවන් විදුලි සේවාවන් හරහා මහවැලි කලාපයන් හි ගොවි ප්‍රජාව ඉලක්ක කොට ගත් කෘෂිකාර්මික වැඩිසටහන් විකාශනය වේ (අපේ ගොවිතැන, වගාව, කෙත්බිම, කෙත් රටාව, අපේ කාලයේ කතා, වෙල්ලස්සයි රන් අස්වැන්නයි, සාර්ගුම්, අත්වැල).

රූපවාහිනී වැඩිසටහන්වලට සාපේක්ෂව ගුවන්විදුලි යේ සිංහල සේවාවන් හරහා ප්‍රචාරය වන කෘෂිකාර්මික වැඩිසටහන් සංඛ්‍යාත්මක අතින් ඉහළ මට්ටමක පවතින අතර ගොවීන් විසින් මේ සම්බන්ධයෙන් දක්වන ප්‍රතිචාරය පිළිබඳ සොයා බැලීමත්, ගොවීන්ගේ අවශ්‍යතාවන් මෙම වැඩිසටහන් මගින් ප්‍රමාණවත් පරිදි සැපිරෙන්නේ ද? යන්න පිළිබඳ අධ්‍යයනය කිරීමත් කාලීන අවශ්‍යතාවයක් වේ. ඊට හේතු වන්නේ ග්‍රාමීය ගොවි ප්‍රජාවට අවශ්‍ය තොරතුරු පිළිබඳ උපහතාවය මෙම කෘෂිකාර්මික වැඩිසටහන් හරහා සපුරාලීම වැඩිසටහන්හි අරමුණු වන නමුත් එය ඒ ආකාරයෙන් ඉටු වන්නේ ද යන්න පිළිබඳ නිශ්චිත වූ අදහසක් නොමැතිවීමයි. එබැවින්, ග්‍රාමීය මට්ටමේ කෘෂිකාර්මික ප්‍රගමනය උදෙසා බිම් මට්ටමේ සංවර්ධනීය කාර්යයන් ඇගයීමට ලක් කිරීම වඩාත් යෝග්‍ය වේ. එසේ ම ගොවීන්ට තොරතුරු ලබා ගත හැකි වූ විවිධ වූ මාර්ග පිළිබඳ ගොවීන් දැනුවත් වීමක් ද ඒ හරහා සිදු වේ.

එම්.කී සුසිලා - ඉරුදු
 පර්යේෂණ නිලධාරී
 හෙක්ටර් කොබ්බෑකඩුව ගොවිකටුකු
 පර්යේෂණ හා පුහුණු කිරීමේ ආයතනය.